

Ανωνυμοποιημένο κείμενο

Μετάφραση

C-97/22 – 1

Υπόθεση C-97/22

Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως

Ημερομηνία καταθέσεως:

10 Φεβρουαρίου 2022

Αιτούν δικαστήριο:

Landgericht Essen (Γερμανία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

27 Δεκεμβρίου 2021

Ενάγουσα:

DC

Εναγόμενος:

HJ

Landgericht Essen (περιφερειακό δικαστήριο του Έσσεν, Γερμανία)

Διάταξη

Στη διαφορά

DC κατά HJ

I.

Υποβάλλει στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δυνάμει του άρθρου 267, πρώτο εδάφιο, στοιχείο α', και παράγραφος 2, ΣΛΕΕ, το ακόλουθο ερώτημα σχετικά με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης:

Έχει το άρθρο 14, παράγραφος 5, της οδηγίας 2011/83/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2011, σχετικά με τα δικαιώματα των καταναλωτών, την τροποποίηση της οδηγίας 93/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου και της οδηγίας 1999/44/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και την κατάργηση της οδηγίας 85/577/ΕΟΚ του Συμβουλίου και της οδηγίας 97/7/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (στο εξής: Οδηγία 2011/83/ΕΕ), την έννοια ότι, σε περίπτωση που ο εργοδότης υπαναχωρήσει από τη δήλωση βουλήσεώς του σχετικά με τη σύναψη συμβάσεως οικοδομικών εργασιών εκτός εμπορικού καταστήματος, αφού ο έμπορος έχει ήδη εκπληρώσει (πλήρως) την παροχή του, αποκλείεται οποιοδήποτε δικαίωμα του εμπόρου για αποζημίωση λόγω μείωσης της αξίας ή για αντιστάθμιση ακόμη και αν, ενώ δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις θεμελιώσεως του δικαιώματος αποζημιώσεως λόγω μείωσης της αξίας κατά τις διατάξεις περί εννόμων συνεπειών της υπαναχώρησης, ο εργοδότης έχει αυξήσει την περιουσία του, δηλαδή έχει καταστεί πλουσιότερος, λόγω των κατασκευαστικών υπηρεσιών που παρέσχε ο έμπορος;

II.

[παραλειπόμενα][Αναστολή της διαδικασίας]

Σκεπτικό:

A.

Πραγματικά περιστατικά και εφαρμοστέο δίκαιο

I.

Τα πραγματικά περιστατικά της παρούσας υποθέσεως έχουν ως εξής:

Η ενάγουσα ζητεί από τον εναγόμενο δυνάμει εκχωρηθέντος δικαιώματος τη σύσταση εγγυήσεως τεχνίτη οικοδομής βάσει του άρθρου 650f, παράγραφος 1, του Bürgerliches Gesetzbuch (γερμανικού αστικού κώδικα, στο εξής: BGB), επικουρικά δε τη (μερική) αμοιβή των υπηρεσιών έργου που παρέσχε ο εκχωρητής.

Στις 06.10.2020 ο εναγόμενος συνήψε προφορικά με τον εκχωρητή στην υπό αποκατάσταση οικία του, δυνάμει του άρθρου 650a BGB, σύμβαση οικοδομικών εργασιών η οποία προέβλεπε την ανακαίνιση της ηλεκτρολογικής εγκατάστασης. Ο εκχωρητής δεν ενημέρωσε τον εναγόμενο σύμφωνα με τις απαιτήσεις του άρθρου 246a, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, πρώτη περίοδος, σημεία 1 και 3, του Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuche (εισαγωγικού νόμου του αστικού κώδικα, στο εξής: EGBGB). Μετά την εκπλήρωση της παροχής των υπηρεσιών του στις 21.12.2020, ο εκχωρητής εξέδωσε προς τον εναγόμενο το τελικό τιμολόγιο, το οποίο ο εναγόμενος δεν εξόφλησε. Στις 15.03.2021 ο εκχωρητής εκχώρησε στην ενάγουσα το σύνολο των απαιτήσεών του από τη σύμβαση έργου. Με το από 17.03.2021 έγγραφο, το οποίο συνέταξε δικηγόρος, ο

εναγόμενος δήλωσε στον εκχωρητή ότι υπαναχωρεί από τη δήλωση βουλήσεώς του για σύναψη της συμβάσεως.

II.

Οι κρίσιμες για την επίλυση της διαφοράς διατάξεις του γερμανικού δικαίου, όπως ίσχυαν κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της υπό κρίση υποθέσεως, έχουν ως εξής:

1.

Αστικός Κώδικας

Άρθρο 312b Συμβάσεις εκτός εμπορικού καταστήματος

(1) Συμβάσεις εκτός εμπορικού καταστήματος είναι οι συμβάσεις

1. οι οποίες συνάπτονται με ταυτόχρονη φυσική παρουσία του καταναλωτή και του εμπόρου σε χώρο που δεν είναι το εμπορικό κατάστημα του εμπόρου,
2. για τις οποίες έγινε προσφορά από τον καταναλωτή κάτω από τις συνθήκες που περιγράφονται στο σημείο 1,
3. οι οποίες συνάπτονται στο εμπορικό κατάστημα του εμπόρου ή με χρήση οποιουδήποτε μέσου εξ αποστάσεως επικοινωνίας αμέσως μετά από προσωπική και ατομική επαφή με τον καταναλωτή σε χώρο που δεν είναι το εμπορικό κατάστημα του εμπόρου, με την ταυτόχρονη φυσική παρουσία του εμπόρου και του καταναλωτή, ή
4. [...].

Με τον έμπορο εξομοιώνονται και τα πρόσωπα που ενεργούν εξ ονόματός του ή για λογαριασμό του.

(2) Εμπορικό κατάστημα υπό την έννοια της παραγράφου 1 είναι κάθε ακίνητος χώρος λιανικής πώλησης όπου ο έμπορος ασκεί τη δραστηριότητά του σε μόνιμη βάση και κάθε κινητός χώρος λιανικής πώλησης όπου ο έμπορος ασκεί τη δραστηριότητά του σε συνήθη βάση. Κάθε χώρος λιανικής πώλησης όπου το πρόσωπο που ενεργεί εξ ονόματος ή για λογαριασμό του εμπόρου ασκεί τη δραστηριότητά του σε μόνιμη ή σε συνήθη βάση εξομοιώνεται με χώρους του εμπόρου.

Άρθρο 312g Δικαίωμα υπαναχώρησης

(1) Στις περιπτώσεις εξ αποστάσεως και εκτός εμπορικού καταστήματος συναπτόμενων συμβάσεων, ο καταναλωτής έχει δικαίωμα υπαναχώρησης σύμφωνα με το άρθρο 355.

(2) Δικαίωμα υπαναχώρησης, εκτός αν τα μέρη συμφώνησαν άλλως, δεν υφίσταται

1. [...]

11. σε συμβάσεις στις οποίες ο καταναλωτής έχει ζητήσει ρητά από τον έμπορο να τον επισκεφθεί, προκειμένου ο έμπορος να αναλάβει την εκτέλεση εργασιών επισκευής ή συντήρησης· τούτο δεν ισχύει σε σχέση με άλλες υπηρεσίες που παρασχέθηκαν στο πλαίσιο της επίσκεψης τις οποίες ο καταναλωτής δεν ζήτησε ρητά ή σε σχέση με αγαθά που παραδόθηκαν στο πλαίσιο της επίσκεψης και δεν αποτελούν απαραίτητως αναγκαία ανταλλακτικά μέρη για τη συντήρηση ή επισκευή,

12. [...]

Άρθρο 355 Δικαίωμα υπαναχώρησης από συμβάσεις που συνάπτονται με καταναλωτές

(1) Όταν ο νόμος παρέχει στον καταναλωτή δικαίωμα υπαναχώρησης σύμφωνα με την παρούσα διάταξη, ο καταναλωτής και ο έμπορος παύουν να δεσμεύονται από τις δηλώσεις βουλήσεώς τους για τη σύναψη της σύμβασης, αν ο καταναλωτής υπαναχωρήσει εμπροθέσμως από τη δήλωση βουλήσεώς του. Η υπαναχώρηση πραγματοποιείται με δήλωση που απευθύνεται στον έμπορο. Από τη δήλωση πρέπει να προκύπτει σαφώς η απόφαση του καταναλωτή για υπαναχώρηση από τη σύμβαση. Η υπαναχώρηση δεν απαιτείται να είναι αιτιολογημένη. Η εμπρόθεσμη αποστολή της υπαναχώρησης αρκεί για την τήρηση της προθεσμίας.

(2) Η προθεσμία υπαναχώρησης είναι 14 ημέρες. Εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά, άρχεται από την ημερομηνία σύναψης της σύμβασης.

(3) Σε περίπτωση υπαναχώρησης οι ληφθείσες παροχές επιστρέφονται αμελλητί. Αν για την επιστροφή ο νόμος προβλέπει ανώτατη προθεσμία, αυτή αρχίζει για τον έμπορο από την περιέλευση σε αυτόν και για τον καταναλωτή από την υποβολή της δήλωσης υπαναχώρησης. Ως τήρηση της προθεσμίας εκ μέρους του καταναλωτή θεωρείται η εμπρόθεσμη αποστολή των αγαθών. Σε περίπτωση υπαναχώρησης τον κίνδυνο της επιστροφής των αγαθών φέρει ο έμπορος.

Άρθρο 356: Δικαίωμα υπαναχώρησης από συμβάσεις εκτός εμπορικού καταστήματος και συμβάσεις εξ αποστάσεως

(1) [...].

(2) Η προθεσμία υπαναχώρησης άρχεται

1. [...],

2. στην περίπτωση συμβάσεων των οποίων αντικείμενο δεν αποτελεί η προσφορά προμήθειας ύδατος, φυσικού αερίου ή ηλεκτρικής ενέργειας σε μη καθορισμένες ποσότητες ή απεριόριστο όγκο, η παροχή τηλεθέρμανσης ή η παροχή ψηφιακού περιεχομένου μη ενσωματωμένου σε υλικό φορέα, από τη σύναψη αυτών.

(3) Η προθεσμία υπαναχώρησης άρχεται μόνον αφότου ο έμπορος ενημερώσει τον καταναλωτή σύμφωνα με τις απαιτήσεις του άρθρου 246α, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, πρώτη περίοδος, σημείο 1, ή του άρθρου 246β, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, του *Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuch* (γερμανικού Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικα). Το δικαίωμα υπαναχώρησης αποσβέννεται το αργότερο 12 μήνες και 14 ημέρες μετά την ημερομηνία που ορίζεται στην παράγραφο 2 ή στο άρθρο 355, παράγραφος 2, δεύτερη περίοδος. Η δεύτερη περίοδος δεν εφαρμόζεται επί συμβάσεων χρηματοοικονομικών υπηρεσιών.

(4) Αν πρόκειται για σύμβαση παροχής υπηρεσιών, το δικαίωμα υπαναχώρησης αποσβέννεται και όταν ο έμπορος έχει εκτελέσει πλήρως την υπηρεσία και άρχισε την εκτέλεσή της μόνον αφού ο καταναλωτής παρέσχε τη ρητή συναίνεσή του και ταυτόχρονα έχει επιβεβαιώσει ότι έλαβε γνώση του ότι απώλεσε το δικαίωμα υπαναχώρησης λόγω της πλήρους εκτέλεσης της συμβάσεως εκ μέρους του εμπόρου. Στην περίπτωση συμβάσεων που συνάπτονται εκτός εμπορικού καταστήματος, η συναίνεση του καταναλωτή πρέπει να παρέχεται σε σταθερό μέσο. [...].

(5) [...]

Άρθρο 357 Έννομες συνέπειες της υπαναχώρησης από συμβάσεις εκτός εμπορικού καταστήματος και συμβάσεις εξ αποστάσεως με εξαίρεση τις συμβάσεις παροχής χρηματοοικονομικών υπηρεσιών

- (1) Οι ληφθείσες παροχές πρέπει να επιστρέφονται το αργότερο εντός 14 ημερών.
- (2) Ο έμπορος οφείλει να επιστρέψει και τυχόν πληρωμές που έχουν πραγματοποιηθεί από τον καταναλωτή σε σχέση με την παροχή. Η διάταξη αυτή δεν εφαρμόζεται αν ο καταναλωτής υποβλήθηκε σε πρόσθετες δαπάνες επειδή είχε ρητά επιλέξει τρόπο παράδοσης άλλο από τον φθηνότερο τυποποιημένο τρόπο παράδοσης που πρότεινε ο έμπορος.
- (3) Για την επιστροφή χρημάτων ο έμπορος οφείλει να χρησιμοποιήσει τα ίδια μέσα πληρωμής με εκείνα που ο καταναλωτής χρησιμοποίησε για την πληρωμή. Η πρώτη περίοδος δεν εφαρμόζεται αν έχει συμφωνηθεί ρητά άλλος τρόπος και ο καταναλωτής δεν επιβαρύνεται με έξοδα.
- (4) Στην περίπτωση συμβάσεων αγοράς αγαθών ο έμπορος μπορεί να αρνηθεί την επιστροφή των χρημάτων μέχρι να του επιστραφούν τα αγαθά ή μέχρι ο καταναλωτής να παράσχει αποδείξεις ότι τα έχει αποστείλει. Τα ανωτέρω δεν ισχύουν αν ο έμπορος προσφερθεί να συλλέξει ο ίδιος τα αγαθά.

(5) Ο καταναλωτής δεν υποχρεούται να επιστρέψει τα αγαθά που παρέλαβε αν ο έμπορος έχει προσφερθεί να τα συλλέξει ο ίδιος.

(6) Ο καταναλωτής επιβαρύνεται με το άμεσο κόστος επιστροφής των αγαθών, αν ο έμπορος έχει ενημερώσει τον καταναλωτή σχετικά με αυτή την υποχρέωση σύμφωνα με το άρθρο 246α, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, πρώτη περίοδος, σημείο 2, του *Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuch*. Η πρώτη περίοδος δεν εφαρμόζεται, αν ο έμπορος έχει συμφωνήσει να επιβαρυνθεί ο ίδιος με το εν λόγω κόστος. Στην περίπτωση συμβάσεων εκτός εμπορικού καταστήματος, στις οποίες τα αγαθά έχουν παραδοθεί στην οικία του καταναλωτή τη στιγμή της σύναψης της σύμβασης, ο έμπορος οφείλει να συλλέγει με δικά του έξοδα τα αγαθά, αν πρόκειται για αγαθά που δεν μπορούν να επιστραφούν ταχυδρομικώς.

(7) Ο καταναλωτής υποχρεούται να καταβάλει αποζημίωση λόγω μείωσης της αξίας των αγαθών, αν

1. η μείωση της αξίας προκύπτει από διαχείριση των αγαθών που δεν ήταν αναγκαία για τη διαπίστωση της φύσης, των χαρακτηριστικών και της λειτουργίας των αγαθών, και
2. ο έμπορος ενημέρωσε τον καταναλωτή σχετικά με το δικαίωμα υπαναχώρησης σύμφωνα με το άρθρο 246α, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, πρώτη περίοδος, του *Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuch*.

(8) Όταν ο καταναλωτής υπαναχωρήσει από σύμβαση παροχής υπηρεσιών ή προμήθειας ύδατος, φυσικού αερίου ή ηλεκτρικής ενέργειας που αφορά μη καθορισμένες ποσότητες ή απεριόριστο όγκο ή παροχή τηλεθέρμανσης, ο καταναλωτής οφείλει να καταβάλει στον καταναλωτή αποζημίωση λόγω μείωσης της αξίας για την παροχή που πραγματοποιήθηκε μέχρι την υπαναχώρηση, αν ο καταναλωτής έχει ρητά απαιτήσει από τον έμπορο να αρχίσει να εκπληρώνει την παροχή πριν από τη λήξη της προθεσμίας υπαναχώρησης. Το δικαίωμα που απορρέει από την πρώτη περίοδο υφίσταται μόνον αν ο έμπορος έχει ενημερώσει προσηκόντως τον καταναλωτή σύμφωνα με το άρθρο 246α, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, πρώτη περίοδος, σημεία 1 και 3, του *Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuch*. Όσον αφορά τις συμβάσεις εκτός εμπορικού καταστήματος, το δικαίωμα που απορρέει από την πρώτη περίοδο υφίσταται μόνον αν ο καταναλωτής έχει εκφράσει τη βούλησή του, κατά την έννοια της πρώτης περιόδου, σε σταθερό φορέα. Κατά τον υπολογισμό της αποζημιώσεως λόγω μείωσης της αξίας, πρέπει να λαμβάνεται ως βάση η συμπεφωνημένη συνολική τιμή. Αν η συμπεφωνημένη συνολική τιμή είναι υπερβολικά υψηλή, η αποζημίωση πρέπει να υπολογίζεται βάσει της αγοραίας αξίας της πραγματοποιηθείσας παροχής.

(9) Αν ο καταναλωτής υπαναχωρήσει από σύμβαση που αφορά την παροχή ψηφιακού περιεχομένου μη ενσωματωμένου σε υλικό φορέα, δεν υποχρεούται να καταβάλει αποζημίωση.

Άρθρο 357d Έννομες συνέπειες υπαναχώρησης από συμβάσεις που συνάπτονται με καταναλωτές

Αν η επιστροφή της παροχής που πραγματοποιήθηκε έως την υπαναχώρηση αποκλείεται λόγω της φύσης της, ο καταναλωτής οφείλει στον καταναλωτή αποζημίωση λόγω μείωσης της αξίας. Κατά τον υπολογισμό της αποζημίωσης, πρέπει να λαμβάνεται ως βάση η συμπεφωνημένη συνολική τιμή. Αν η συμπεφωνημένη συνολική αμοιβή είναι υπερβολικά υψηλή, η αποζημίωση πρέπει να υπολογίζεται βάσει της αγοραίας αξίας της πραγματοποιηθείσας παροχής.

Άρθρο 361 Περαιτέρω αξιώσεις, παρεκκλίνουσες συμφωνίες και βάρος αποδείξεως

(1) Πλην των προβλεπόμενων στις διατάξεις του παρόντος υποτίτλου, δεν υφίστανται άλλες αξιώσεις κατά του καταναλωτή ως συνέπεια της υπαναχώρησης.

(2) Δεν επιτρέπεται παρέκκλιση από τις διατάξεις του παρόντος υποτίτλου εις βάρος του καταναλωτή, εκτός εάν υπάρχει διαφορετική νομοθετική ρύθμιση. Οι διατάξεις του παρόντος υποτίτλου εφαρμόζονται και σε περίπτωση που καταστρατηγούνται μέσω άλλων ρυθμίσεων, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά.

(3) Αν αμφισβητείται η έναρξη της προθεσμίας υπαναχώρησης, το βάρος αποδείξεως φέρει ο έμπορος.

2.

Εισαγωγικός νόμος του αστικού κώδικα

Άρθρο 246a, παράγραφος 1, Υποχρεώσεις ενημερώσεως

(1) Ο έμπορος υποχρεούται, βάσει του άρθρου 312d, παράγραφος 1, BGB, να γνωστοποιεί στον καταναλωτή τις ακόλουθες πληροφορίες:

1. τα κύρια χαρακτηριστικά των αγαθών ή των υπηρεσιών στον βαθμό που ενδείκνυται σε σχέση με το μέσο και τα αγαθά ή τις υπηρεσίες,

2. την ταυτότητά του, λόγου χάρη την εμπορική επωνυμία του και τη διεύθυνση του τόπου εγκαταστάσεώς του, τον αριθμό τηλεφώνου του και, αν υπάρχουν, τον αριθμό τηλεμοιοτυπίας και τη διεύθυνσή του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, καθώς και, ενδεχομένως, τη διεύθυνση και την ταυτότητα του εμπόρου για λογαριασμό του οποίου ενεργεί,

3. εκτός από τις πληροφορίες του στοιχείου 2, τη γεωγραφική διεύθυνση της εμπορικής έδρας του εμπόρου και, όπου ενδείκνυται, τη διεύθυνση του εμπόρου για λογαριασμό του οποίου ενεργεί, όπου ο καταναλωτής μπορεί να απευθύνει τυχόν παράπονά του, εάν διαφέρει αυτή από τη διεύθυνση που παρέχεται βάσει του στοιχείου 2,

4. τη συνολική τιμή των αγαθών ή υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των φόρων, ή αν, λόγω της φύσεως των αγαθών ή των υπηρεσιών, η τιμή δεν

μπορεί ευλόγως να καθοριστεί εκ των προτέρων, τον τρόπο με τον οποίο πρόκειται να υπολογιστεί η τιμή, καθώς και, όπου ενδείκνυται, όλες τις πρόσθετες επιβαρύνσεις αποστολής, παράδοσης ή ταχυδρομείου και κάθε άλλη δαπάνη ή, όταν αυτές οι επιβαρύνσεις δεν μπορούν ευλόγως να υπολογιστούν εκ των προτέρων, το γεγονός ότι μπορεί να απαιτηθούν τέτοιες πρόσθετες επιβαρύνσεις,

5. [...],
6. [...],
7. τις διευθετήσεις πληρωμής, παράδοσης, εκτέλεσης, της προθεσμίας εντός της οποίας ο έμπορος αναλαμβάνει να παραδώσει τα αγαθά ή να παράσχει τις υπηρεσίες και, κατά περίπτωση, της πολιτικής που εφαρμόζει ο έμπορος για την αντιμετώπιση των παραπόνων,
8. την ύπαρξη νόμιμου δικαιώματος που απορρέει από την ευθύνη για ελαττώματα των αγαθών,
9. όπου ενδείκνυται [...]

[...]

(2) Στις περιπτώσεις που ο καταναλωτής έχει δικαίωμα υπαναχώρησης σύμφωνα με το άρθρο 312g, παράγραφος 1, BGB, ο έμπορος οφείλει να ενημερώνει τον καταναλωτή σχετικά με τα εξής:

1. τις προϋποθέσεις, τις προθεσμίες και τη διαδικασία ασκήσεως του δικαιώματος υπαναχώρησης σύμφωνα με το άρθρο 355, παράγραφος 1, BGB, καθώς και το υπόδειγμα εντύπου υπαναχώρησης που παρατίθεται στο παράρτημα 2,
2. κατά περίπτωση, ότι ο καταναλωτής θα επιβαρυνθεί με τη δαπάνη επιστροφής των αγαθών σε περίπτωση υπαναχώρησης και, για τις εξ αποστάσεως συμβάσεις, εάν τα αγαθά από τη φύση τους δεν μπορούν υπό κανονικές συνθήκες να επιστραφούν ταχυδρομικώς, με τη δαπάνη επιστροφής τους, και
3. σχετικά με το ότι, στην περίπτωση συμβάσεως παροχής υπηρεσιών ή προμήθειας ύδατος, φυσικού αερίου ή ηλεκτρικής ενέργειας που αφορά μη καθορισμένες ποσότητες ή απεριόριστο όγκο ή παροχή τηλεθέρμανσης, ο καταναλωτής οφείλει στον έμπορο το εύλογο κόστος που προβλέπεται στο άρθρο 357, παράγραφος 8, BGB για την παροχή που πραγματοποιεί ο έμπορος, αν ο καταναλωτής ασκήσει το δικαίωμα υπαναχώρησης αφού, κατόπιν προσκλήσεως του εμπόρου, ζήτησε από αυτόν ρητά την έναρξη της παροχής πριν από τη λήξη της προθεσμίας υπαναχώρησης.

Ο έμπορος μπορεί να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις ενημέρωσης που υπέχει, παρέχοντας το υπόδειγμα οδηγιών για την υπαναχώρηση το οποίο περιλαμβάνεται στο παράρτημα 1, δεόντως συμπληρωμένο και υπό μορφή κειμένου.

(3) Ο έμπορος υποχρεούται επίσης να ενημερώσει τον καταναλωτή

- 1. ότι δεν υφίσταται δικαίωμα υπαναχώρησης του καταναλωτή βάσει του άρθρου 312g, παράγραφος 2, σημεία 1, 2, 5 και 7 έως 13, BGB κατά το οποίο ο καταναλωτής δεν μπορεί να ανακαλέσει τη δήλωση βούλησής του, ή*
- 2. ότι, αν το δικαίωμα του καταναλωτή κατά το άρθρο 312g, παράγραφος 2, στοιχεία 3, 4 και 6 και το άρθρο 356, παράγραφοι 4 και 5, BGB τυχόν αποσβεστεί πρόωρα, για τις συνθήκες υπό τις οποίες ο καταναλωτής μπορεί να απολέσει το αρχικώς υφιστάμενο δικαίωμα υπαναχώρησης.*

III.

Με τις προπαρατεθείσες διατάξεις μεταφέρθηκαν στο εσωτερικό δίκαιο οι εξής κανόνες της οδηγίας 2011/83/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2011, σχετικά με τα δικαιώματα των καταναλωτών, την τροποποίηση της οδηγίας 93/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου και της οδηγίας 1999/44/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και την κατάργηση της οδηγίας 85/577/ΕΟΚ του Συμβουλίου και της οδηγίας 97/7/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

Άρθρο 13

Υποχρεώσεις του εμπόρου σε περίπτωση υπαναχώρησης

- 1. Ο έμπορος επιστρέφει κάθε πληρωμή που έλαβε από τον καταναλωτή, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των δαπανών παράδοσης, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση και οπωσδήποτε εντός 14 ημερών από την ημέρα κατά την οποία ενημερώθηκε για την απόφαση του καταναλωτή να υπαναχωρήσει από τη σύμβαση κατά το άρθρο 11.*

Ο έμπορος προβαίνει στην προβλεπόμενη στο πρώτο εδάφιο επιστροφή χρημάτων χρησιμοποιώντας τα ίδια μέσα πληρωμής με εκείνα που ο καταναλωτής χρησιμοποίησε για την αρχική συναλλαγή, εκτός κι αν ο καταναλωτής έχει ρητώς συμφωνήσει διαφορετικά και υπό τον όρο να μην επιβαρυνθεί ο καταναλωτής με δαπάνες προκύπτουσες από την επιστροφή των χρημάτων.

- 2. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, ο έμπορος δεν απαιτείται να επιστρέφει πρόσθετες δαπάνες παράδοσης, εάν ο καταναλωτής ρητώς είχε επιλέξει τρόπο παράδοσης άλλο από τον φθηνότερο τυποποιημένο τρόπο παράδοσης που προσφέρει ο έμπορος.*

- 3. Εκτός εάν ο έμπορος προσφέρθηκε να παραλάβει ο ίδιος τα αγαθά, όσον αφορά τις συμβάσεις πώλησης, ο έμπορος μπορεί να παρακρατήσει την επιστροφή*

του τιμήματος μέχρι να λάβει πίσω τα αγαθά ή μέχρι ο καταναλωτής να παράσχει αποδείξεις ότι έστειλε πίσω τα αγαθά, όποιο από τα δύο συμβεί πρώτο.

Άρθρο 14

Υποχρεώσεις του καταναλωτή σε περίπτωση υπαναχώρησης

1. Εκτός εάν ο έμπορος έχει προσφερθεί να παραλάβει τα αγαθά ο ίδιος, ο καταναλωτής επιστρέφει τα αγαθά ή τα μεταβιβάζει στον έμπορο ή σε άτομο εξουσιοδοτημένο από τον έμπορο να λάβει τα αγαθά, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση και οπωσδήποτε εντός 14 ημερών από την ημέρα κατά την οποία ανακοίνωσε στον έμπορο την απόφασή του να υπαναχωρήσει από τη σύμβαση σύμφωνα με το άρθρο 11. Η προθεσμία τηρείται εάν ο καταναλωτής στείλει πίσω τα αγαθά πριν από την εκπνοή της προθεσμίας των 14 ημερών.

Ο καταναλωτής επιβαρύνεται μόνο με το άμεσο κόστος επιστροφής των αγαθών, εκτός εάν ο έμπορος έχει συμφωνήσει να επιβαρυνθεί ο ίδιος με το εν λόγω κόστος ή εάν ο έμπορος έχει παραλείψει να ενημερώσει τον καταναλωτή ότι ο καταναλωτής οφείλει να επιβαρυνθεί με αυτό.

Στην περίπτωση συμβάσεων εκτός εμπορικού καταστήματος, εφόσον τα αγαθά έχουν παραδοθεί στην οικία του καταναλωτή τη στιγμή της σύναψης της σύμβασης, ο έμπορος συλλέγει με δικά του έξοδα τα αγαθά, εφόσον πρόκειται για αγαθά που από τη φύση τους δεν μπορούν κανονικά να επιστραφούν ταχυδρομικώς.

2. Ο καταναλωτής ευθύνεται για τυχόν μείωση της αξίας των αγαθών μόνο ως αποτέλεσμα της διαχείρισης των αγαθών άλλης πλην εκείνης που είναι αναγκαία για τη διαπίστωση της φύσης, των χαρακτηριστικών και της λειτουργίας των αγαθών. Ο καταναλωτής δεν ευθύνεται σε καμία περίπτωση για οποιαδήποτε μείωση της αξίας των αγαθών όταν ο έμπορος δεν έχει παράσχει κοινοποίηση του δικαιώματος υπαναχώρησης σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο η).

3. Εάν ο καταναλωτής ασκήσει το δικαίωμα υπαναχώρησης αφού έχει κάνει αίτηση σύμφωνα με το άρθρο 7, παράγραφος 3, ή το άρθρο 8, παράγραφος 8, οφείλει ο καταναλωτής να καταβάλει στον έμπορο, σε σύγκριση με την πλήρη κάλυψη της σύμβασης, ένα ποσό ανάλογο προς τα παρασχεθέντα μέχρι τη στιγμή που ο καταναλωτής ενημέρωσε τον έμπορο ότι θα ασκήσει το δικαίωμα υπαναχώρησης. Το αναλογούν ποσό που ο καταναλωτής οφείλει να καταβάλει στον έμπορο υπολογίζεται βάσει της συνολικής τιμής που είχε συμφωνηθεί στη σύμβαση. Εάν η συνολική τιμή είναι υπερβολική, το αναλογούν ποσό θα πρέπει να υπολογιστεί βάσει της αγοραίας αξίας των παρασχεθέντων.

4. Ο καταναλωτής δεν επιβαρύνεται:

α' για την παροχή υπηρεσιών, την παροχή νερού, φυσικού αερίου ή ηλεκτρικής ενέργειας, εάν δεν διατίθενται προς πώληση σε περιορισμένο όγκο ή σε καθορισμένη ποσότητα, ή για παροχή τηλεθέρμανσης, εν μέρει ή εν όλω, κατά τη διάρκεια της περιόδου υπαναχώρησης, εφόσον:

- i) ο έμπορος έχει παραλείψει να παράσχει τις πληροφορίες που προβλέπονται στο άρθρο 6, παράγραφος 1, στοιχεία η' ή ι' ή
 - ii) ο καταναλωτής δεν έδωσε την προηγούμενη ρητή συγκατάθεσή του να ξεκινήσει η εκτέλεση της σύμβασης στη διάρκεια της προθεσμίας υπαναχώρησης που προβλέπεται στο άρθρο 7, παράγραφος 3, και στο άρθρο 8, παράγραφος 8, ή
- β' για την εν όλω ή εν μέρει παροχή ψηφιακού περιεχομένου που δεν παραδίδεται πάνω σε υλικό μέσο, εφόσον:
- i) ο καταναλωτής δεν έδωσε την προηγούμενη ρητή συγκατάθεσή του να ξεκινήσει η εκτέλεση της σύμβασης πριν από το τέλος της 14ήμερης περιόδου που προβλέπεται στο άρθρο 9,
 - ii) ο καταναλωτής δεν αναγνώρισε ότι χάνει το δικαίωμα υπαναχώρησης όταν έδινε τη συγκατάθεσή του ή
 - iii) ο έμπορος έχει παραλείψει να παράσχει την επιβεβαίωση που προβλέπεται στο άρθρο 7 παράγραφος 2 ή στο άρθρο 8 παράγραφος 7.

5. Εκτός αν άλλως ορίζεται στο άρθρο 13 παράγραφος 2 και στο παρόν άρθρο, ο καταναλωτής δεν φέρει καμία ευθύνη αν ασκήσει το δικαίωμα υπαναχώρησης.

B.

Στο πλαίσιο του επικουρικού αιτήματος, οι διάδικοι διαφωνούν ως προς το αν, μετά την υπαναχώρηση της εναγομένης, η ενάγουσα έχει απαίτηση καταβολής αμοιβής για τις κατασκευαστικές εργασίες που παρασχέθηκαν, μολονότι δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις θεμελιώσεως δικαιώματος αποζημίωσης λόγω μείωσης της αξίας κατά το άρθρο 357, παράγραφος 8, BGB.

I.

Η ενάγουσα υποστηρίζει ότι, από την αιτιολογική σκέψη 57 της οδηγίας 2011/83/ΕΕ, προκύπτει κατά λογική συνέπεια ότι ο έμπορος πρέπει να έχει δικαίωμα αποζημίωσης λόγω μείωσης της αξίας σε περίπτωση υπαναχώρησης. Τούτο δε διότι, ο αποκλεισμός του δικαιώματος αποζημίωσης λόγω μείωσης της αξίας, ως κύρωση για το ότι ο έμπορος παρέλειψε την παροχή των απαιτούμενων πληροφοριών κατά τη σύναψη συμβάσεως με ασαφείς όρους, στην οποία δεν συμπίπτουν χρονικά η πρόταση και η αποδοχή (gestreckter Vertragsschluss), συνιστά δυσανάλογη κύρωση για παραβίαση της οδηγίας 2011/83/ΕΕ.

II.

Αντιθέτως, ο εναγόμενος ισχυρίζεται ότι, κατά τη νομολογία του Bundesgerichtshof (Ανώτατου Ομοσπονδιακού Δικαστηρίου, Γερμανία) η ενάγουσα δεν θεμελιώνει δικαίωμα αποζημιώσεως ούτε όσον αφορά την αιτιολογία ούτε όσον αφορά το ύψος.

Γ.

Η ευδοκίμηση ή η απόρριψη του επικουρικού αιτήματος της αγωγής στο πλαίσιο της κύριας διαδικασίας εξαρτάται από την απάντηση που θα δοθεί στο ερώτημα που διατυπώνεται στο σημείο Ι. της διατάξεως περί παραπομπής σχετικά με την ερμηνεία του άρθρου 14, παράγραφος 5, της οδηγίας 2011/83/ΕΕ.

Ι.

Ο εσωτερικός όρος της διαδικασίας για την έκδοση αποφάσεως επί του επικουρικού αιτήματος της αγωγής θα εκπληρωθεί, δεδομένου ότι το κύριο αίτημα, με το οποίο ζητείται η καταβολή εγγυήσεως τεχνίτη οικοδομής βάσει του άρθρου 650f, παράγραφος 1, BGB, δεν έχει πιθανότητα ευδοκίμησης, καθόσον ο εναγόμενος προέβη σε έγκυρη υπαναχώρηση από τη δήλωση βουλήσεώς του για σύναψη της συμβάσεως. Λόγω της υπαναχώρησης θεμελιώθηκε ενοχική σχέση επιστροφής κατά το άρθρο 355 BGB. Τυχόν δικαιώματα που απορρέουν από τη σχέση αυτή δεν υπόκεινται σε καταβολή εγγυήσεως κατά το άρθρο 650f, παράγραφος 1, BGB.

ΙΙ.

Εν προκειμένω, δεν θεμελιώνεται δικαίωμα αποζημιώσεως λόγω μείωσης της αξίας βάσει του άρθρου 357, παράγραφος 8, δεύτερη περίοδος –ανεξαρτήτως των προϋποθέσεων της πρώτης περιόδου, BGB, δεδομένου ότι ο εκχωρητής δεν έχει παράσχει στον καταναλωτή τις πληροφορίες σχετικά με το δικαίωμα υπαναχώρησης και την υποχρέωση καταβολής αποζημιώσεως όπως απαιτείται από το άρθρο 246a, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, σημεία 1 και 3, EGBGB. Κατά το άρθρο 361, παράγραφος 1, BGB, πλην των προβλεπόμενων στις διατάξεις του ανωτέρω υποτίτλου, δεν υφίστανται άλλες αξιώσεις κατά του καταναλωτή ως συνέπεια της υπαναχώρησης. Ως εκ τούτου, η επί της ουσίας ευδοκίμηση της αγωγής με το επικουρικό αίτημα για καταβολή μέρους της αμοιβής έργου εξαρτάται από το αν το άρθρο 14, παράγραφος 5, της οδηγίας 2011/83/ΕΕ έχει την έννοια ότι, σε περίπτωση που ο εργοδότης υπαναχωρήσει από τη δήλωση βουλήσεώς του σχετικά με τη σύναψη συμβάσεως οικοδομικού έργου εκτός εμπορικού καταστήματος αφού ο έμπορος έχει ήδη εκπληρώσει (πλήρως) την παροχή του, αποκλείονται οποιαδήποτε δικαιώματα του εμπόρου για αποζημίωση λόγω μείωσης της αξίας ή για αντιστάθμιση της αξίας ακόμη και αν, ενώ δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις θεμελιώσεως δικαιώματος αποζημιώσεως λόγω μείωσης της αξίας κατά τις διατάξεις που προβλέπουν τις έννομες συνέπειες της υπαναχώρησης, ο εργοδότης έχει αυξήσει την περιουσία του, δηλ. έχει καταστεί πλουσιότερος, λόγω των κατασκευαστικών υπηρεσιών που παρέσχε ο έμπορος.

Ως εκ τούτου, το προδικαστικό ερώτημα που διατυπώνεται στο σημείο Ι. της διατάξεως περί παραπομπής είναι κρίσιμης σημασίας για την έκβαση της διαφοράς.

Δ.

Το προπαρατεθέν νομικό ζήτημα δεν έχει διευκρινιστεί σαφώς στη μέχρι τούδε νομολογία και βιβλιογραφία.

Ι.

Το Bundesgerichtshof, στην απόφαση της 30.08.2018 – VII ZR 243/17 (NJW 2018, 3380, 3381, σκέψη 35), έχει κρίνει ότι ο έμπορος που ανέλαβε το έργο δεν έχει δικαίωμα αποζημιώσεως κατά το άρθρο 357, παράγραφος 8, πρώτο εδάφιο, BGB, για τυχόν υπηρεσίες παρασχεθείσες έως την υπαναχώρηση, εκτός αν έχει ενημερώσει τον εργοδότη για τους όρους, τις προθεσμίες και τη διαδικασία ασκήσεως του δικαιώματος υπαναχώρησης όπως και για το υπόδειγμα εντύπου υπαναχώρησης (άρθρο 357, παράγραφος 8, δεύτερη περίοδος, BGB, άρθρο 246a, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, πρώτη περίοδος, σημείο 1, EGBGB).

ΙΙ.

Και κατά την απολύτως κρατούσα άποψη στη γερμανική βιβλιογραφία, το δικαίωμα αποζημιώσεως βάσει του άρθρου 357, παράγραφος 8 σε συνδυασμό με το άρθρο 361, παράγραφος 1, BGB, το οποίο εισήχθη για τη μεταφορά του άρθρου 14, παράγραφος 5, της οδηγίας 2011/83/ΕΕ στο εσωτερικό δίκαιο, συνιστά εξαντλητική ρύθμιση, η οποία αποκλείει την άντληση δικαιωμάτων λόγω αναστροφής της συμβάσεως, όπως, επί παραδείγματι, λόγω αδικαιολόγητου πλουτισμού βάσει του άρθρου 812 BGB, [παραλειπόμενα] [παραπομπές στη νομική βιβλιογραφία].

Ε.

Εντούτοις, το τμήμα του αιτούντος δικαστηρίου διατηρεί σοβαρές αμφιβολίες για το κατά πόσον το άρθρο 14, παράγραφος 5, της οδηγίας 2011/83/ΕΕ, σε περίπτωση που δεν πληρούνται οι ειδικές προϋποθέσεις θεμελιώσεως δικαιώματος λόγω μείωσης της αξίας κατόπιν υπαναχώρησης, αποκλείει οποιοδήποτε δικαίωμα αποζημιώσεως λόγω μείωσης της αξίας ή δικαίωμα αντιστάθμισης, σε περίπτωση που ο έμπορος έχει ήδη εκπληρώσει (πλήρως) την παροχή του.

Ι.

Το δικάζον τμήμα φρονεί ότι από τις απόψεις που παρατίθενται υπό Δ., δημιουργείται σημαντική διαφορά μεταξύ των έννομων συνεπειών της, κρίσιμης εν προκειμένω, υπαναχώρησης από τη δήλωση βουλήσεως σχετικά με τη σύναψη συμβάσεως οικοδομικού έργου, σε περίπτωση που αποκλείεται δικαίωμα αποζημιώσεως βάσει του άρθρου 357, παράγραφος 8, δεύτερο εδάφιο, BGB, και

των εννόμων συνεπειών της υπαναχώρησης από τη δήλωση βουλήσεως σχετικά με τη σύναψη καταναλωτικής συμβάσεως έργου βάσει του άρθρου 650i BGB, δεδομένου ότι στην περίπτωση αυτή, αν η επιστροφή της παροχής που πραγματοποιήθηκε πριν από την υπαναχώρηση αποκλείεται λόγω της φύσεώς της, σύμφωνα με το άρθρο 357d, πρώτο εδάφιο, BGB ο έμπορος οφείλει να καταβάλει αποζημίωση στον καταναλωτή, χωρίς να προβλέπεται αποκλεισμός του δικαιώματος αυτού βάσει του άρθρου 357, παράγραφος 8, δεύτερο εδάφιο, BGB. Κατά την εκτίμηση του δικάζοντος τμήματος, η εν λόγω διαφορετική μεταχείριση των εννόμων συνεπειών της υπαναχώρησης από δήλωση βουλήσεως σχετικά με την εκτός εμπορικού καταστήματος σύναψη συμβάσεως οικοδομικού έργου και της υπαναχώρησης από δήλωση βουλήσεως σχετικά με τη σύναψη καταναλωτικής συμβάσεως έργου δεν δικαιολογείται αντικειμενικά, πολλώ δε μάλλον όταν, όπως εν προκειμένω, λόγω της λήψης των οικοδομικών υπηρεσιών, ο εργοδότης αύξησε την περιουσία του, επομένως κατέστη πλουσιότερος. Αντιθέτως, στην προκειμένη περίπτωση η παραδοχή ότι το άρθρο 361, παράγραφος 1, BGB αποκλείει (και) αξιώσεις αδικαιολόγητου πλουτισμού –ιδίως δε η αντισταθμιστική λειτουργία του συστήματος του δικαίου περί αδικαιολόγητου πλουτισμού, το οποίο είναι προσανατολισμένο στις ουσιαστικές πτυχές της δικαιοσύνης και της δίκαιης κρίσεως– θα αντέκειτο στη λειτουργία του όσον αφορά την αποκατάσταση και αντιστάθμιση της αδικαιολόγητης αύξησης της περιουσίας του οφειλέτη [παραλειπόμενα] [παραπομπές στη νομική βιβλιογραφία].

II.

Το δικάζον τμήμα εκτιμά ότι η ερμηνεία του άρθρου 361, παράγραφος 1, BGB, με το οποίο μεταφέρθηκε στην εθνική νομοθεσία το άρθρο 14, παράγραφος 5, της οδηγίας 2011/83/ΕΕ, από τη νομολογία και την κρατούσα βιβλιογραφία που παρατέθηκαν υπό Δ., δεν είναι δεσμευτική υπό την έννοια του γενικού αποκλεισμού τέτοιου είδους απαιτήσεων και δικαιωμάτων. Ο αποκλεισμός ευθύνης του καταναλωτή «αν ασκήσει το δικαίωμα υπαναχώρησης» όπως διατυπώνεται στο άρθρο 14, παράγραφος 5, της οδηγίας 2011/83/ΕΕ, δεν καλύπτει κατ' ανάγκη και την ευθύνη βάσει των διατάξεων περί αδικαιολόγητου πλουτισμού εν συνεχεία υπαναχώρησης, δεδομένου ότι η ερμηνεία αυτή ενδεχομένως αντίκειται στην αρχή της απαγόρευσης του πλουτισμού, η οποία κατοχυρώνεται και στο δίκαιο της Ένωσης. Η αρχή αυτή αποσκοπεί στη διασφάλιση ότι ο καταναλωτής θα αποδώσει στον έμπορο τα οφέλη τα οποία, υπό το πρίσμα της ουσιαστικής δικαιοσύνης, δεν του οφείλονται, ή, αν αυτό δεν είναι εφικτό, ότι δεν θα τα διατηρήσει οριστικά χωρίς να καταβάλει αποζημίωση [παραλειπόμενα] [παραπομπή στη νομική βιβλιογραφία]. Παράλληλα, η εφαρμογή των αρχών περί αδικαιολόγητου πλουτισμού θα διασφάλιζε και ότι ο καταναλωτής θα όφειλε να καταβάλει αποζημίωση μόνο για τις παροχές που έχουν αξία για τον ίδιο ή/και εναρμονίζονται με τα συμφέροντά του, δεδομένου ότι θα εξακολουθούσαν να εφαρμόζονται και οι αρχές περί επιβαλλόμενου πλουτισμού [παραλειπόμενα] [παραπομπή στη νομική βιβλιογραφία].

Επ' αυτού το δικάζον τμήμα φρονεί ότι, στο πλαίσιο της ερμηνείας του άρθρου 14, παράγραφος 5, της οδηγίας 2011/83/ΕΕ, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ότι η απαγόρευση του αδικαιολόγητου πλουτισμού αποτελεί κοινή αρχή στις έννομες τάξεις των κρατών μελών, η οποία έχει αναγνωρισθεί, τουλάχιστον έμμεσα, από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως μία εκ των γενικών αρχών του δικαίου της Ένωσης (βλ. ΔΕΕ, απόφαση της 6.12.2008 – C-47/07 P (Masdar (HB) κατά Επιτροπής) [παραλειπόμενα] [παραπομπή στη νομική βιβλιογραφία]. Κατά την αρχή αυτή, όποιος υφίσταται απώλεια η οποία βελτιώνει τα περιουσιακά στοιχεία άλλου προσώπου χωρίς να υφίσταται νόμιμη αιτία για τον πλουτισμό αυτό, δικαιούται αποκατάσταση, μέχρι του ύψους της απώλειας αυτής, από το πρόσωπο που πλούτισε (βλ. ΔΕΕ (τμήμα μείζονος συνθέσεως) απόφαση της 09.07.2020 – C-575/18 P (Τσεχική Δημοκρατία κατά Επιτροπής) [παραλειπόμενα] [παραπομπή στη νομική βιβλιογραφία]. γενικός εισαγγελέας ΔΕΕ (Hogan), προτάσεις της 15.07.2021 – C-33/20, C-155/20, C-187/20, σημείο 134 [παραλειπόμενα] [παραπομπή στη νομική βιβλιογραφία]. Η αρχή της απαγόρευσης του αδικαιολόγητου πλουτισμού πρέπει να λαμβάνεται υπόψη από τα κράτη μέλη κατά τον καθορισμό των συνεπειών που συνεπάγεται η άσκηση του δικαιώματος υπαναχώρησης (πρβλ. προτάσεις γενικού εισαγγελέα ΔΕΕ (Hogan), ο.π., σημείο 135).

Οι αιτιολογικές σκέψεις της οδηγίας 2011/83/ΕΕ δεν φαίνεται επίσης να εμποδίζουν την ερμηνεία του άρθρου 14, παράγραφος 5, της οδηγίας 2011/83/ΕΕ υπό την έννοια ότι και στη διάταξη αυτή γίνεται σεβαστή η αρχή της απαγόρευσης του αδικαιολόγητου πλουτισμού χωρίς να αποκλείονται τυχόν δικαιώματα αποζημιώσεως του εμπόρου βάσει των διατάξεων περί αδικαιολόγητου πλουτισμού. Η αιτιολογική σκέψη 47 της οδηγίας 2011/83/ΕΕ προβλέπει ότι σε περίπτωση που οι καταναλωτές ασκούν το δικαίωμα υπαναχώρησης αφού έχουν χρησιμοποιήσει τα αγαθά σε βαθμό μεγαλύτερο από αυτόν που είναι αναγκαίος για να προσδιοριστούν η φύση, τα χαρακτηριστικά και η λειτουργία των αγαθών, ο καταναλωτής δεν θα πρέπει να χάνει το δικαίωμα υπαναχώρησης, αλλά θα πρέπει να είναι υπεύθυνος για τυχόν μείωση της αξίας των αγαθών (μεταφέρθηκε στην εθνική νομοθεσία με το άρθρο 357, παράγραφος 7, BGB). Το τελευταίο εδάφιο της αιτιολογικής σκέψης προβλέπεται ότι οι υποχρεώσεις του καταναλωτή σε περίπτωση υπαναχώρησης δεν θα πρέπει να αποθαρρύνουν τον καταναλωτή από την άσκηση του δικαιώματός του να υπαναχωρήσει. Ως εκ τούτου, η αιτιολογική σκέψη θα μπορούσε να αποτελεί έκφραση της πτυχής του αδικαιολόγητου πλουτισμού, κατά την οποία ο καταναλωτής δεν μπορεί να διατηρεί περιουσιακά οφέλη που περιήλθαν σε αυτόν χωρίς νόμιμη αιτία, αντιθέτως οφείλει να αποζημιώσει τον έμπορο, σε βάρος του οποίου απεκόμισε το όφελος. Αν οι λειτουργίες αποκατάστασης και αντιστάθμισης των διατάξεων περί αδικαιολόγητου πλουτισμού γίνουν αντιληπτές ως γενικές αρχές της ουσιαστικής δικαιοσύνης και ληφθεί υπόψη η αρχή της απαγόρευσης του αδικαιολόγητου πλουτισμού που κατοχυρώνεται στο δίκαιο της Ένωσης, οι υποχρεώσεις που επιβάλλει στον καταναλωτή το δίκαιο περί αδικαιολόγητου πλουτισμού δεν θα έπρεπε να τον αποτρέπουν από την άσκηση του δικαιώματος υπαναχώρησης. Περαιτέρω, η αιτιολογική σκέψη 50 της οδηγίας 2011/83/ΕΕ προβλέπει ότι, αφενός, ο καταναλωτής θα πρέπει να

χρησιμοποιεί το δικαίωμά του υπαναχώρησης ακόμα και σε περίπτωση που έχει ζητήσει την παροχή υπηρεσιών πριν από τη λήξη της περιόδου υπαναχώρησης και αφετέρου, εάν ο καταναλωτής κάνει χρήση του δικαιώματός του υπαναχώρησης, θα πρέπει να διασφαλίζεται η κατάλληλη πληρωμή του εμπόρου για την υπηρεσία που έχει παράσχει (μεταφέρθηκε στην εθνική νομοθεσία με το άρθρο 357, παράγραφος 8, BGB). Και από αυτή την αιτιολογική σκέψη θα μπορούσε να προκύπτει το συμπέρασμα ότι πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η αρχή του δικαίου της Ένωσης περί απαγόρευσης πλουτισμού. Ως εκ τούτου, στην περίπτωση που ο έμπορος δεν ενημερώσει προσηκόντως τον καταναλωτή για το δικαίωμα υπαναχώρησης και την πιθανή υποχρέωση καταβολής αποζημιώσεως με αποκλεισμό της ευθύνης του καταναλωτή «αν ασκήσει το δικαίωμα υπαναχώρησης», ευλόγως αμφισβητείται το κατά πόσον ο Ευρωπαίος νομοθέτης είχε πρόθεση να επιβάλει μια τόσο αυστηρή κύρωση, ώστε να θεωρηθεί ακόμα και ότι αυτή ερείδεται στην αρχή του δικαίου της Ένωσης περί απαγόρευσης του πλουτισμού.

III.

Αν το άρθρο 14, παράγραφος 5, της οδηγίας 2011/83/ΕΕ ερμηνευθεί κατά τρόπον ώστε να θεωρηθεί ότι αφήνει περιθώριο για την εφαρμογή της αρχής του δικαίου της Ένωσης περί απαγόρευσης του πλουτισμού, κατά την εκτίμηση του δικάζοντος τμήματος και στο άρθρο 361, παράγραφος 1, BGB, λόγω της διατύπωσής του «αξιώσεις κατά του καταναλωτή ως συνέπεια της υπαναχώρησης», θα μπορούσε, επίσης με γνώμονα την οδηγία, να δοθεί η ερμηνεία ότι ο εν λόγω νομοθετικός κανόνας δεν αποκλείει παντελώς τις απαιτήσεις από αδικαιολόγητο πλουτισμό. Στην περίπτωση αυτή, θα μπορούσε να ευδοκιμήσει το επικουρικό αίτημα της ενάγουσας που στηρίζεται στο δικαίωμα αποζημιώσεως βάσει των διατάξεων περί αδικαιολόγητου πλουτισμού.

ΣΤ.

Η κρίση περί της ερμηνείας που πρέπει να δοθεί στη διάταξη του άρθρου 14, παράγραφος 5, της οδηγίας 2011/83/ΕΕ, στο πλαίσιο των προπαρατεθέντων στα σημεία Α. έως Ε., υπάγεται στην τελική αρμοδιότητα του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δεδομένου ότι το προδικαστικό ερώτημα που διατυπώνεται στο σημείο Ι. της διατάξεως περί παραπομπής δεν έχει μέχρι τούδε απαντηθεί από τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, υποβάλλεται αυτεπαγγέλτως στο Δικαστήριο βάσει του άρθρου 267, πρώτο εδάφιο, στοιχείο α', και δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ, προς εξασφάλιση της ενιαίας ερμηνείας του δικαίου της Ένωσης.

Έσσαν, 27.12.2021

[παραλείπονται]